

Governos contra la física

Qui havia de dir als neerlandesos, presidents de torn de la Unió Europea, que tindrien una cimera d'Amsterdam tan agitada. Però qui havia de dir, encara no fa tres mesos, que el president francès Jacques Chirac convocaria eleccions i les perdrien els seus? Definitivament, la victòria del socialista Lionel Jospin

va animar la reunió d'Amsterdam de la setmana passada, que va ser molt més decisiva del previst. Abans de Jospin, abandonada pels Quinze la idea de fer reformes complicades de les institucions comunitàries, a Amsterdam només s'hi havia d'anar per donar el vist-i-plau a uns modestos retocs del tractat de Maastricht i per aprovar l'anomenat pacte d'estabilitat (que garantirà la moderació en la despesa pública de tots els països de la futura unió monetària).

Però les coses es van complicar, perquè quan tot estava més o menys a punt el nou govern francès va aixecar la mà, per dir el que tots sabien i no s'atreuen a dir en veu alta: Maastricht oblida la lluita contra l'atur, en uns moments que tot Europa pateix aquest problema. Llavors, quasi *in extremis*, els francesos van presentar a la cimera les seves propostes per afavorir la creació de llocs de treball, unes propostes que tot i ser compatibles amb la disciplina de l'euro no van agradar als alemanys, els "durs" de la pel·lícula, que les van descafeïnar tant com van poder.

Es igual. Els resultats de la reunió d'Amsterdam, com passa moltes vegades en aquests casos, poden tenir dues lectures: la del vas mig ple i la del vas mig buit. La lectura optimista és que, per primera vegada en molt de temps (arran dels resultats electorals francesos), els quinze caps d'estat i de govern han posat l'accent en una cimera europea en la necessitat de lluitar coordinadament contra l'atur.

Abans ja ho havien intentat sense èxit l'anterior president de la comissió, Jacques Delors, i l'actual, Jacques Santer. Ara, també com a conseqüència de l'efecte Jospin, el futur tractat de la Unió Europea (que es dirà

"d'Amsterdam") inclourà un capítol dedicat a l'ocupació. I això sol ja és molt més del que diu l'actual tractat de Maastricht. A més, la tardor vinent els Quinze faran una altra reunió, a Luxemburg, per estudiar el problema de l'atur. També és més del que s'havia fet fins ara.

I és que els francesos són els únics que a hores d'ara podien provocar una reflexió o una crisi d'aquesta importància al si de la Unió Europea, perquè cap dels altres països membres té prou influència per fer-ho. Tret dels alemanys, evidentment, que no haurien posat en

perill les regles del joc que van marcar ells mateixos. Afortunadament per als governants europeus, encara tenen temps per modificar el tractat de la Unió i fer-lo més acceptat per la societat, perquè la moneda única no començarà a circular fins l'any 1999. I també afortunadament, França i Alemanya, per molt que discrepin, sempre s'hauran d'acabar posant d'acord perquè tots dos països són indispensables perquè l'euro sigui una realitat.

En canvi, no hi ha progressos de moment en els aspectes més polítics, com ara la reforma de les institucions comunitàries (perquè puguin entrar més països al club), o el nombre de comissaris o de vots que té cada país membre, perquè els governs no volen perdre ni un gram de

poder. Ni cap amunt, cap al projecte d'Unió Europea, ni cap avall, cedint competències a les regions. Però serà difícil que es puguin resistir a les lleis de la física: la força centrífuga de la necessitat d'acostar l'administració als ciutadans i la força centrípeta del projecte europeu.

Ja se sap que la construcció de l'Europa política sempre ha anat més a poc a poc que la construcció de l'economia. Però més de pressa o més lentament també s'avançarà en aquest sentit, perquè l'aposta per un únic mercat europeu, amb una sola política monetària i amb molt poc marge perquè els països membres decideixin la política econòmica, és contradictòria (i fins i tot incompatible) amb l'objectiu d'una Unió Europea permanentment dèbil que no tingui autoritat política sobre els estats membres. És a dir, tot arribarà. ■

JORDI FORTUNY

"Els governs europeus no volen perdre ni un gram de poder. Ni cap amunt, cap al projecte d'Unió Europea, ni cap avall cedint competències a les regions. Però tot arribarà."